

Eskola-liburutegia eta Irakurzaletasuna Minorra

Ikaslearen gida (6. Modulua)
Haur Hezkuntza eta Lehen Hezkuntzako Graduak
2024-2025 ikasturtea

AURKIBIDEA

1. TESTUINGURUA.....	2
2. EGUTEGIA.....	2
3. MINORREKO IRAKASLE TALDEA.....	3
4. MINORREKO IRAKASGAIK.....	3
5. MINORREKO DIZIPLINARTEKO LANA.....	9
6. JARDUERA OSAGARRIAK.....	10
7. LAN-HIZKUNTZAZ.....	11
8. MODULUKO BIBLIOGRAFIA.....	11

1. TESTUINGURUA

Ikastegia: Hezkuntza eta Kirol Fakultatea (Hezkuntza)
Minorraren izena: Eskola-liburutegia eta Irakurzaletasuna
Ikasturtea: 4. maila Lauhilekoa: 1.a

Gida honetan UPV/EHUko ikasleak Hezkuntza eta Kirol Fakultatean irakasten den Haur eta Lehen Hezkuntzako Graduko seigarren moduluari dagokion (*Eskola-liburutegia eta Irakurzaletasuna*) diziplinarteko lanaren oinarritzko datuak aurkituko ditu. Modulu hori Haur Hezkuntzako eta Lehen Hezkuntzako Graduaren Lehen Lauhilekoan osoan zehar irakasten da.

2. EGUTEGIA

HAUR ETA LEHEN HEZKUNTZAKO K6 MODULUKO KRONOGRAMA OROKORRA	
1. astea (2024-IX-9tik IX-13ra)	Irakasgaietako aurkezpenak eta lanen azalpenak. Minorreko aurkezpena lehen egunean egingo du irakasle taldeak eta klaseak jarraian hasiko dira.
2. astea (2024-IX-16tik IX-20ra)	
3. astea (2024-IX-23tik IX-27ra)	Amaia Elizagoien ipuin kontalariaren hitzaldi-tailerra
4. astea (2024-IX-30etik X-4ra)	
5. astea (2024-X-7tik X-11ra)	Minorreko Lanaren oinarri izango den liburuaren aukeraketa Amancay Gaztañaga antzerkilariaren tailerra
6. astea (2024-X-14tik X-18ra)	Juan Kruz Igerabide idazlearen hitzaldia
7. astea (2024-X-21etik X-25era)	
8. astea (2024-X-28tik XI-1era)	Gidoi dramatikoaren idazketaren lehen bertsioa
9. asteak (2024-XI-4tik 2020-XI-8ra)	Asun Agiriano liburuzainaren hitzaldia Gidoi dramatikoaren idazketaren bigarren bertsioa
10. astea (2024-XI-11tik XI-15era)	Txotxongiloen museora bisita eta haur antzerki baten ikuskizuna
11. astea (2024-XI-18tik XI-22ra)	
12. astea (2024-XI-25etik XI-29ra)	
13. astea (2024-XII-2tik XII-6era)	Aukeratutako liburuen sustapen kanpainak (I)
14. astea (2024-XII-9tik XII-13ra)	Aukeratutako liburuen sustapen kanpainak (II)
15. astea (2024-XII-16tik XII-20ra)	Minorreko lanaren azken emaitzak: Antzezenak

3. MINORREKO IRAKASLE TALDEA

Irakasgaia	Irakaslea	Telefonoa	Posta elektronikoa	Bulegoa
<i>Haur antzerkia eta dramatizazioa</i>	Amaia Alvarez Uria	945014459	amaia.au@ehu.eus	1-11
	Eider Sainz de la Maza	945014210	eder.sainzdelamaza@ehu.eus	B-11
<i>Biblioteka eta irakurzaletasuna</i>	Asier Barandiaran	945014194	asier.barandiaran@ehu.eus	B-4
<i>Literatura tailerrak</i>	Edu Zelaieta	945013284	edu.zelaieta@ehu.eus	1.11
<i>Gaur egungo haur eta gazte literatura</i>	Xabier Etxaniz Erle	945014173	xabier.etxaniz@ehu.eus	B-6
<i>Talleres de lectura</i>	Edu Zelaieta	945013284	edu.zelaieta@ehu.eus	1.11

4. MINORREKO IRAKASGAIK

4.1. Ezaugarri orokorrak

“Eskola-Liburutegia eta Irakurzaletasuna” izeneko minorra Haur eta Lehen Hezkuntzako 6. modulua izango da. Laugarren ikasturteko 1. eta 2. lauhilekoan ematen da, eta taulan agertzen diren irakasgaiak ditu:

<i>Haur antzerkia eta dramatizazioa: 6 kreditu</i>
<i>Biblioteka eta irakurzaletasuna: 6 kreditu</i>
<i>Literatura tailerrak: 6 kreditu</i>
<i>Gaur egungo haur eta gazte literatura: 6 kreditu</i>
<i>Talleres de lectura: 6 kreditu</i>

Aipatutako ikasgaiotan Minorreko Diziplinarteko lana egin beharko da (5 kreditu). Beste moduluetan bezala, 6 kredituko irakasgai bakoitzetik kreditu 1 partekatuko da Minorreko Diziplinarteko Lana egiteko (5 kreditu).

4.2. Edukien deskribapen laburra eta minorreko irakasgaietako gaitasunak

Eskola-liburutegia eta Irakurzaletasuna Minorraren helburua Haur eta Lehen Hezkuntzan lan egingo duten profesionalek literaturaren didaktikaren ezagutza sakona izatea da. Azken helburua irakurle iaioak, autonomoak eta kritikoak formatzea da.

Horretarako kontuan hartu behar diren alor guztiak lantzen dira Minorreko irakasgaien bitartez: haur eta gazte literaturaren historia, irakurketa eta idazketa lantegiak, irakurzaletzeko bideak, haur dramatizazioa eta eskola-liburutegia.

Hona hemen irakasgaien gaitegien laburpena:

GAUR EGUNGO HAUR ETA GAZTE LITERATURA

Egungo HGLren ikuspegi orokorra; korrante nagusiak; egile eta obra aipagarrienak; HGL modernoa eta literatura-kanona; HGLk haurrari euskal kultura transmititzeko eta haurra euskal kulturaren oinordeko egiteko duen zeregina.

Irakasgaiko gaitasunak:

GAUR EGUNGO HAUR ETA GAZTE LITERATURA	GAIT./MAILA				
	1	2	3	4	5
Irakasgaiko gaitasunak					
1. Irakurzaletasuna sustatzea eta idaztera animatzea	X		X		
2. Literatura-prestakuntza jasotzea eta haur literatura ezagutzea		X		X	X
3. Bakarkako eta taldeko erantzukizuna baloratzea, etorkizun iraunkor baterako			X		X

Irakasgaien zehar landuko diren gaiak:

1. GAIA – Gaur egungo haur-literaturaren eta gazte-literaturaren panorama orokorra.

- 1.1. Sarrera historikoa
- 1.2. Haur eta gazte literatura sistemaz
- 1.3. Azterketarako giltzak

2. GAIA – Joera nagusiak

1. Ibilbide historiko –labur– bat haur-literaturan zehar ideologia agertuz
2. Ideologia Euskal Herriko HGL-n

- 3. Globalizazioa, masen kultura eta kontsumismoa
- 4. Irudien bidezko mezuak eta haien ideologia.
- 5. Joera literarioak

3. GAIA – Egile eta obra garrantzitsuak

- 3.1. Saritutakoak eta kanonaren inguruko eztabaidak.
- 3.2. Itzulpena eta Haur eta Gazte literatura
- 3.3. Corpus kanonikoa
- 3.4. Azterketaren emaitzak

4. GAIA – Haur-literatura, curriculuma eta euskal kultura

- 4.1. HL euskal curriculumean
- 4.2. Haur literatura eta euskal kultura

LITERATURA TAILERRAK

Literatura-testuen ekoizpena; literatura sortzeko baliabideak; testu narratibo eta poetikoak ekoizteko bideak; sortutako testuak baloratzeko irizpideak.

Irakasgaiko gaitasunak:

LITERATURA TAILERRAK	GAIT./MAILA				
	1	2	3	4	5
Irakasgaiko gaitasunak					
1. Irakurzaletasuna sustatzea eta idaztera animatzea	X		X		
2. Literatura-prestakuntza jasotzea eta haur literatura ezagutzea		X		X	X
3. Hizkuntzak ikasteko egoerei eraginkortasunez ekitea, kultura eta hizkuntza anitzeko testuinguruetan. Eskola curriculumean jasotako jabari zientifiko eta kultural anitzeko testuen irakurzaletasuna eta iruzkin kritikoa sustatzea			X		X
4. Ikasgelako praktikei buruz hausnartzea, irakasleen lana hobetzeko. Bakarka eta lankidetzan ikasteko ohiturak eta abileziak eskuratzea, eta horiek ikasleen artean sustatzea	X	X		X	

Irakasgaien zehar landuko diren gaiak:

- 1. Rodariren proposamenak.
- 2. OULIPO: literaturaren desakralizazioa. Eleberriaren osagaiak.
- 3. Grafein: idazketaren demokratizazioa.

4. Poesia lantegia.

IRAKURKETA LANTEGIA

Haur eta gazte literaturako obrak aztertzeko ereduak; obra kanonikoen irakurketa-lantegia; obra ez-kanonikoek irakurketa-lantegia; beste irakurketa-lantegi mota batzuk.

Irakasgaiko gaitasunak:

IRAKURKETA LANTEGIA	GAIT./MAILA				
	1	2	3	4	5
Irakasgaiko gaitasunak					
1. Irakurzaletasuna sustatzea eta idaztera animatzea	X		X		
2. Literatura-prestakuntza jasotzea eta haur literatura ezagutzea		X		X	X
3. Hizkuntzak ikasteko egoerei eraginkortasunez ekitea, kultura eta hizkuntza anitzeko testuinguruetan. Eskola curriculumean jasotako jabari zientifiko eta kultural anitzeko testuen irakurzaletasuna eta iruzkin kritikoa sustatzea.			X		X
4. Ikasgelako praktikei buruz hausnartzea, irakasleen lana hobetzeko. Bakarka eta lankidetzan ikasteko ohiturak eta abileziak eskuratzea, eta ikasleen artea sustatzea.	X	X		X	
5. Ikasgelako elkarrekintza-prozesuak ezagutzea.					

Irakasgaien zehar landuko diren gaiak:

1. Introducción. La lectura en la Escuela.
2. Funciones del Taller de Lectura. Marco teórico.
3. El taller de literatura para profesores: la literatura canónica y la selección del canon.
4. El taller de lectura escolar.
5. El taller de lectura para padres y madres: la literatura no canónica.
6. La lectura dialógica. Propuestas y experiencias.
7. La biblioteca de aula.

HAUR ANTZERKIA ETA DRAMATIZAZIOA

Haur antzerkia zer den eta zer ez den ezagutuko dugu eta ikasiko dugu nola landu daitekeen ikasgelan eta zein ezaugarri eta abantaila dituen. Euskal Herrian eta munduan dauden adibide batzuk ezagutuko ditugu eta teknika batzuk praktikatzuz, inprobisazioak egingo ditugu haurrak ikusle eta partaide izateko tresna baliagarriak eskuratuz. Azkenik, ikusi eta ikasitako guztia aplikatzeko helburuarekin, taldeka antzezlan bat sortu eta jokatu dugu, haur literaturan eta irakurzaletasunaren markoan baliabide eta metodologia berri honen aukerak teoriarik eta praktikan deskubritzeko.

Irakasgaiko gaitasunak:

HAUR ANTZERKIA ETA DRAMATIZAZIOA	GAIT./MAILA				
	1	2	3	4	5
Irakasgaiko gaitasunak					
1. Kideekin eta helduekin izandako interakzioaren dimentsio pedagogikoa ezagutzea, eta talde-jardueren parte-hartzea, lankidetzeta eta banakako esfortzua sustatzea	X		X		
2. Irakurzaletasuna sustatzea eta idaztera animatzea		X		X	X
3. Literatura-prestakuntza jasotzea eta haur literatura ezagutzea			X		X
4. Antzerkia literatura ezagutzeko, lantzeko eta horretan zaletzeko metodologia gisa					

Irakasgaien zehar landuko diren gaiak:

- 1) Literaturatik antzerkira
- 2) Arte dramatikoak eta hezkuntza
- 3) Haurrentzako antzerkia gurean eta munduan
- 4) Teknika eszenikoak
- 5) Antzerki proiektua

ESKOLA-LIBURUTEGIA ETA IRAKURZALETASUNA

Eskola-liburutegia eta gelako liburutegia; irakurzaletzeko bideak; ludikotasunetik irakurketara.

Irakasgaiko gaitasunak:

ESKOLA-LIBURUTEGIA ETA IRAKURZALETASUNA	GAIT./MAILA				
	1	2	3	4	5
Irakasgaiko gaitasunak					
1. Lankidetzaren sustatzea, eta baita bakarkako lana eta esfortzua ere	X		X		
2. Ikasketa-guneak diseinatzea eta arautzea aniztasun-testuinguruetan, hiritarren prestakuntzaren balioak osatzen dituzten berdintasun-generoari zuzentasunari eta giza eskubideekiko errespetuari erantzunez		X		X	X
3. Lehen hezkuntzako eskolen antolakuntza eta funtzionamendurako jarduera anitzak ezagutzea. Tutoretza eta orientazio funtzioak betetzea ikasleekin eta haien familiarekin, eta ikasle bakoitzaren hezkuntza-behar bereziei erantzutea. Irakaskuntza hobetuz joan behar dela onartzea, eta aldaketa zientifiko, pedagogiko eta sozialetara egokitu behar dela			X		X
4. Irakurzaletasuna sustatzea eta idaztera animatzea	X	X		X	
5. Literatura-prestakuntza jasotzea eta haur literatura ezagutzea					

Irakasgaiaren zehar landuko diren gaiak:

1. GAIA.- Eskolako liburutegia. Eskola bateko liburutegi baten sorketa eta funtzionamendua. Liburutegi motak (zentrokoa, gelakoa...). Funtzioak, baldintzak, liburutegiaren erantzukizunak.
2. GAIA.- Irakurketarako animazioa. Irakurzaletasuna sustatzeko teknikak eta jarduerak. Proposamenak, kasuen analisiak. Hainbat jardueren buruketa.
3. GAIA.- Animazioa eta liburutegia. Liburutegia animaziorako proposamen eta jardueren gune legez. Jarduera motak, ezaugarriak, Haur edo Lehen Hezkuntzako etapen arabeko helburuak.

5. MINORREKO DIZIPLINARTEKO LANA

Minorreko Diziplinarreko Lanak elkarrekintzan jarriko ditu irakasgai bakoitzeko ezagutzak gai jakin baten inguruan lan egiteko. Haur eta gazte literaturako egile edo obra esanguratsuak hartuta, minorreko irakasgai bakoitzean jasotako konpetentziak aplikatuko dituzte ikasleek. Horrela, irakasgai bakoitzean landuko dute lanaren arlo bat, modu jarraituan, Minorreko Diziplinarreko Lana osatuz. Hori bi ardatzetan gauzatuko da; batetik, lanaren aurkezpena urrats ezberdinetan eginez (ikus 3. orrialdeko kronograma); bestetik, edukiak elkarren segida gisa antolatuz. Beraz, lanak osotasun eta koherentzia handiagoa izango du irakasgai ezberdinetan ikasitakoa txertatzeari begira.

Minorreko lana egiteko abiapuntua edo gaia: **Ipuin tradizionalak eta literatur klasikoak haur eta gazte literaturan** izango da.

Taldeak: 6 laguneko taldeak osatuko dira ikasturte hasieran minorreko lana egiteko.

Lanen aurkezpenak:

Minorreko lanen aurkezpenak taldeka egingo dira, ikasturtean zehar banatutako 3 unetan. Lehenik eta behin, 5. astean (ikus kronograma) lanaren aukeraketa egingo da, "Gaur egungo haur eta gazte literatura" ikasgaiaren egindakoan oinarrituta. Ondoren, 13. eta 14. asteetan (ikus kronograma) "Gaur egungo haur eta gazte literatura" eta "Liburutegiak eta irakurzaletasuna" irakasgaietako aurkezpenak egingo dira klasearen aurrean. Azkenik, 15. astean, azken astean (ikus kronograma), ikasleek antzezlanak egingo dute gelakideen eta irakasleen aurrean. Antzezpen hori zenbait literatura-testutan oinarrituko da, eta ondorioz, "Haur Antzerkia eta Dramatizazioa" eta "Literatura Tailerrak" ikasgaietan landutakoa bateratzeko balio izango du.

Minorreko Lan honetan inklusioa eta parekidetasuna landu nahi dira zeharka. Horregatik esan daiteke Garapen Iraunkorreko Helburu hauek lantzeko aukera dagoela: Kalitatezko hezkuntza (4. GHI), Genero parekidetasuna (5. GHI), eta Hizkuntza eta kultura aniztasuna (18. GHI).

6. JARDUERA OSAGARRIAK

Minorreko jarduera osagarri gisa, urtero hainbat irakasle eta aditu gonbidatzen ditugu ikasleekin solasteko. Informazio gehiagorako ikus kronograma.

7. MINORREKO HIZKUNTZAZ

Eskola-liburutegia eta irakurzaletasuna minorreko lan-hizkuntza nagusia euskara izango da. Jarduera praktikoa gehien-gehienak euskaraz garatuko dira: idazlanak, solasaldia, eztabaidak, ahozko aurkezpenak, etab. Hori dela eta, minor honetan matrikulatzen diren ikasleek gutxienez hasieran B2 maila izan beharko dute. Kontuan izan C1 maila eskuratu behar dutela Gradua euskaraz egiten duten ikasle guztiak.

8. MODULUKO BIBLIOGRAFIA PROPOSAMENA

- ALONSO DE SANTOS, José Luis. (2007). *Manual de teoría y práctica teatral*. Castalia: Madril.
- ANGOLOTI, Carlos. (1990). *Cómics, títeres y teatro de sombras. Tres formas plásticas de contar historias*. Madril: Ediciones de la Torre
- CERVERA, Juan (1984) *Cómo practicar la dramatización con niños de 4 a 14 años*. Madril: Cincel
- COLOMER, Teresa (2005). *Siete llaves para valorar las historias infantiles*. Madril: Papeles de la fundación Germán Sánchez Ruipérez.
- DELMIRO COTO, Benigno. 1994. "Los talleres literarios (historia y propuestas)" in Lomas, C. *La enseñanza de la lengua y el aprendizaje de la comunicación*. Trea/CEP: Gijón.
- DELMIRO COTO, Benigno. 2002. *La escritura creativa en las aulas. En torno a los talleres literarios*. GRAO: Barcelona.
- EQUIPO PEONZA (1995). *ABC diario de la animación a la lectura*. Madrid: Asociación Española de amigos del Libro Infantil y Juvenil.
- ETXANIZ, Xabier (1987). *Euskal haur eta gazte literaturaren historia*. Iruñea: Pamiela.
- ETXEBERRIA, Guillermo. (2001). *Antzerkia eta dramatizazioa*. UE : Zg.
- GARRALON, Ana (2001) *Historia portátil de la literatura infantil*. Madrid: Anaya.
- IGERABIDE, Juan Kruz (1993): *Bularretik, mintzora. Haurra, ahozkotasuna eta Literatura*. Erein.
- KOHAN, Silvia Adela. 1992. *Consignas para un joven escritor*. Octaedro. Barcelona.
- KOHAN, Silvia Adela. 2001. *Crear una novela. Manual básico para escritores no profesionales (todavía)*. Espasa: Madrid.
- KORTAZAR, Jon. et al. (2011) *Egungo euskal haur eta gazte literaturaren historia*. Bilbo: UPV/EHU
- LLUCH, Gemma (2010). *Cómo seleccionar libros para niños y jóvenes*. Gijón: Trea.

- LLUCH, Gemma (2003) *Análisis de narrativas infantiles y juveniles*. Cuenca: Universidad Castilla-La Mancha.
- LOPEZ GASENI, Manu, Xabier ETXANIZ (2005) *90eko hamarkadako Euskal haur eta gazte literatura*, Iruñea: Pamiela.
- MATA, Juan (2004). *Cómo mirar a la luna. Confesiones a una maestra sobre la información del lector*. GRAO, Barcelona.
- MATA, Juan (2009). *Animación a la lectura. 10 ideas clave*. GRAO, Barcelona.
- MORENO, Víctor (2004). *Lectores competentes*. Madrid: Anaya
- MORENO, Víctor. 1994. *El juego poético en la escuela*. Pamiela: Iruñea.
- QUENEAU, Raimond. (2007) [1947]. *Estilo ariketak*. Igela: Iruñea. Itzultz. Xabier Olarra.
- TEJERINA, Isabel. (1994) *Dramatización y teatro infantil*. Madril: Siglo XXI.